

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 17 april 1915 kl. 11,40 f. m.

Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 5, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändring i gällande bestämmelser rörande kristendomsundervisningen i folkskolan.

I en inom andra kammaren av herr *Sterne* väckt motion, nr 156, hemställes, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta utarbета sådana bestämmelser i den nya normalplanen för folkskolan, att undervisningen i kristendom måtte komma att helt grunda sig på läsning av bibeln eller i särskilda läseböcker sammanförda bibeltexter utan användande av dogmatiska utläggningar i form av läro- och läxböcker, samt att den härigenom från kristendomsundervisningen inbesparade tiden på folkskolans läsplan användes till utökande av den historiska kursen i folkskolan på sätt som i motiveringens antytts.

Beträffande motiveringen tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Motionären åberopar i sin framställning särskilt herr *Kjellbergs* motion, nr 291, av år 1911 såsom anvisande en väg, på vilken full samvets- och religionsfrihet på här förevarande område skulle kunna nås.

Utskottet.

I denna motion uttalas, att religionsundervisningen i framtiden borde ordnas på sådant sätt, att den bleve *dogmfri, objektiv, historisk* och sålunda kunde meddelas *alla* lärjungar oavsett olika trosbekännelser och kyrkosamfund.

Bihang till riksdagens protokoll 1915. 13 saml. 1 avd. 5 häft. (Nr 5.)

Andra kammarens första tillfälliga utskott, till vilket motionen hade hänvisats, avstyrkte bifall till densamma väsentligen på den grund, att utskottet ansåg det hufvudsakliga syftet i motionen vara borttagande från skolans schema av kristendomsundervisningen. Motionen avslogs av andra kammaren efter en längre debatt den 13 maj med 147 röster mot 48, vilka senare tillföllu det i motionens syfte framställda yrkandet.

Den nu föreliggande motionen går delvis i en annan riktning än herr Kjellbergs. I båda motionerna uppställas visserligen kravet på en dogmfri religionsundervisning, men då herr Kjellberg yrkar, att den nuvarande kristendomsundervisningen må utbytas mot undervisning i objektiv religionskunskap, vill den förevarande motionen bibehålla kristendomsundervisningen men helt grunda den på bibeln eller i särskilda läseböcker sammanförda bibeltexter.

Då helt nyligen en folkskoleöverstyrelse tillsatts, anser sig utskottet med skäl kunna ifrågasätta lämpligheten av att riksdagen nu gör ett positivt uttalande i en så väsentligen pedagogisk och till folkskoleöverstyrelsens verksamhetsområde direkt hörande fråga som den, huru kristendomsundervisningen i folkskolan lämpligen bör ordnas. Utskottet anser det icke föreligga något skäl att misstro överstyrelsens både vilja och förmåga att ordna det på bästa sätt för folkskolan även rörande detta ämne. Folkundervisningskommittén har nyligen framlagt ett utlåtande, varom yttranden från vissa myndigheter infordrats, och vilket jämväl innehåller förslag till kristendomsundervisningens ordnande. Om detta senare förslag säger motionären själv, att det innehåller »otvivelaktiga förbättringar». En annan kommitté är sysselsatt med arbete på att söka skaffa skolan en förbättrad lärobok. Sålunda äro starka krafter i verksamhet för att åstadkomma en förbättring i fråga om kristendomsundervisningen, varav den också enligt utskottets mening är i behov. Under sådana förhållanden synes det utskottet icke finnas några tillräckligt vägande skäl till att just nu vidtaga extra ordinära åtgärder i motionens syfte.

Motionären vill, att kristendomstimmarna skola vara rena uppbyggelsestimmor, under vilka endast bibelläsning förekommer. Emellertid torde det förhålla sig så beträffande både unga och gamla, att uppbyggelse och undervisning aldrig kunna helt skiljas åt. Särskilt gäller detta om barnen, vilka, om icke undervisning om den lästa texten meddelas, skulle endast kunna läsa maskinmässigt. Detta förhållande har motionären icke heller förbisett. Han talar därför om »samtal med barnen

öfver den lästa texten» och angiver såsom den första vinsten av det han föreslår »en för barnasinnets tilltalande och mera fattbar kristendomsundervisning». Vare sig alltså det ordnas på det ena eller andra sättet, så blir det fråga om undervisning. Skillnaden är blott den, att med bibehållande av den nuvarande ordningen med en lärobok, det är bestämt, vilka lärdomar barnen böra inhämta, under det att enligt motionärens förslag det skulle överlämnas åt läraren att undervisa huru som helst och av det utomordentligt rika innehåll, som möter i bibeln, taga det, som behagar honom själv, och lämna det övriga. Enligt utskottets mening är det av väsentlig betydelse, att kristendomsämnet i folkskolan behandlas som ett av läro-ämnena och att sålunda däri meddelas verklig kunskap. En sådan undervisning, som motionären föreslår, kan ju visserligen giva en verklig kunskap, men det sker då trots systemet.

Såsom ett huvudmotiv för den påyrkade reformen anför motionären, att samvetsfriheten kränkes, då lärobok användes. Med »samvetsfrihet» synes han företrädesvis mena föräldrarnes frihet att själva tänka fritt i religiösa frågor och att få åt sina barn meddelad samma uppfattning, som de själva hysa. Det är emellertid klart, att de svårigheter, som i detta avseende kunna förefinnas, visst icke avhjälpas genom att endast bibelläsning med åtföljande förklaring av läraren förekommer i skolan. Först bliva de föräldrar missnöjda, som anse bibeln vara en åtminstone värdelös om icke rent av skadlig bok. Sedan finnes ingen garanti mot att läraren med stöd av den lästa bibeltäxten bibringar barnen en helt ortodox kristendoms-kunskap, och då är det ju lika illa för dem, som tänka annorlunda. Undervisar han i överensstämmelse med den uppfattning, som hyllas av dem, som i ena eller andra avseendet tänka olika med statskyrkan, så bliva de nöjda, med vilka han tänker lika, men alla de andra bliva missnöjda. Om ock de föräldrar, som hysa från statskyrkan avvikande meningar, icke i alla stycken gilla den undervisning, som meddelas enligt den antagna läroboken, så veta de åtminstone, vad barnen få lära i skolan och kunna ställa sig därefter. Men blir det den enskilde lärarens sak att undervisa, som han behagar, så är fara värt, att skolan får lika många lärobyggnader som lärare, och att missnöjet blir allmännare än förut. Om de föräldrar, som råka tänka lika med läraren, finna sin samvetsfrihet värnad, så har denna förmån för dem ernåtts genom att flytta samvetsnöden över på andra personer, och det, man ville ernå, har alldeles icke ernåtts. Ja, det är icke uteslutet, att överflyttningen skett till samveten, som äro mera ömtåliga än de, som befriats.

Då utskottet sålunda dels anser, att motionärens förslag icke är ägnat att bereda det skydd för den enskildes samvetsfrihet, som framför allt åsyftats, dels finner sig sakna anledning att i frågans nuvarande läge angiva något direktiv för dess lösning, alldenstund folkundervisningskommitténs förslag till kristendomsundervisningens ordnande icke slutgiltigt behandlats varken av folkskoleöverstyrelsen eller övriga vederbörande myndigheter, får utskottet hemställa,

att herr Sternes förevarande motion icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 13 april 1915.

På utskottets vägnar:

NILS HELGER.

Reservation

av herrar *Helger, Hedström, Hedlund* och *Lundström*, vilka ansett, att utskottets utlåtande bort erhålla följande lydelse:

Frågan om en förbättrad religionsundervisning i folkskolan är nära nog lika gammal som folkskolan själv och har ständigt varit aktuell. Till en början bedrevs denna undervisning efter den 1810 antagna s. k. Lindblomska katekesen, som utgjorde en förklaring till Luthers lilla katekes. I mitten av förra århundradet var missnöjet med den förra läroboken allmänt icke minst inom prästerskapet, som ansåg boken mindre renlärig. Från lärare- och lekmannahåll gjordes därjämte skarpa anmärkningar mot katekesens omfång och framställningssätt, ja, det saknades icke röster för avskaffande av varje lärobok i kristendomskunskap

och antydningar, att undervisningen borde ansluta sig direkt till bibeln. Denna mening förfäktades av P. R. Tersmeden i en motion inom ridderskapet och adeln så tidigt som 1857. Motionären, som enligt ett meddelande i ståndet förut framlagt samma åsikt för greve Torsten Rudenschöld, vilken gillat densamma, yttrar bland annat, att han ansåg Lindbloms katekesförklaring otjänlig, och att den borde varken som lärobok eller handbok för läraren begagnas, samt att »varje annat om ock mera lyckat försök i samma riktning ingalunda skulle förmå höja kristendomsundervisningens ståndpunkt i vårt land utan däremot fördröja och förlama det kristliga livets utveckling hos det uppväxande släktet». Motionären vågade emellertid icke föreslå katekesens fullständiga avskaffande utan nöjde sig med att hemställa, att rikets ständer måtte hos Kungl. Maj:t i underdånighet anhålla, att med upphävande av 1810 års kungl. brev föreskrift angående begagnandet av Lindbloms katekesförklaring såsom lärobok vid skola och i församling doktor Luthers lilla katekes måtte vid kristendomsundervisningen i folkskolan uteslutande varda begagnad och att vid den förberörda undervisningen i samma skolor daglig bibelförklaring måtte föreskrivas.

På grund av skiljaktiga beslut inom stånden föranledde motionen icke någon åtgärd från rikets ständers sida. Men redan vid följande riksmöte kom frågan ånyo på dagordningen genom motionen i ridderskapet och adeln samt präste- och bondestånden. Inom sistnämnda stånd begärdes i motion, undertecknad av icke mindre än 27 ledamöter, att vid den första undervisningen i kristendom icke någon utanläsning utöver Luthers lilla katekes måtte för barnen ifrågakomma. Sedan utskottet avstyrkt motionerna, uppstod inom alla tre stånden och framför allt inom ridderskapet och adeln mycket ingående debatter, varvid skarpa anmärkningar riktades mot katekesundervisningen och särskilt mot utanläsningen. Därunder citerades ett yttrande av biskop Agardh sålunda:

»Luther, när han gjorde kyrkovisitationer omkring Wittenberg, fann lärjungarne, folket, så råa och okunniga, att det med avseende på dem icke var att tänka på någon innanläsning. Han fann även lärarne, det lägre prästerskapet, så råa och okunniga, att åt dem icke kunde överlätas att efter eget omdöme framställa frågorna. Han uppsatte då sin lilla katekes, kort, tydlig och bestämd, lämplig till den första undervisningen samt ålade så prästerskapet att ofta och med samma ord upprepa den för sina åhörare, på det att den sålunda måtte inpräglas i deras minne. Så uppkom utanläsningen. Jag frågar, om detta kan och bör gälla även

oss 300 år senare under ändrade förhållanden, då det numera hör till undantagen, att någon icke kan läsa innantill. — — — Verknigen av utanläsningen på lärjungarnes sinne är i min tanke högst fördärlig. För det första är det en plåga för lärjungen, som därigenom får motvilja för kristendomen redan från början såsom sin svåraste läxa. För det andra profaneras och ohelgas kristendomen genom det tanklösa upprepadet. För det tredje tränga kristendomens höga läror därigenom varken till hjärtat eller förståndet. För att kunna oförhindrat upprepa stycket från början till slut nödgas lärjungarna fästa sig framför allt vid ordet, ljuden. Så snart de glömt ett stycke, stanna de tvärt av. Läraren har sin roll att framsäga, barnen sin. — — — Vilken ofantlig förspillning av tid för det beklagliga ändamålet att förvandla kristendomens höga läror till tanklösa utanläxor. Jag anser utanläsning av kristendomskunskapen vara den största bristen i vår folkundervisning. Jag är övertygad, att detta undervisningssätt är till betydande grad orsaken till den ligkiltighet, varmed kristendomens läror i våra dagar betraktas och uppfattas, och att vi icke kunna hoppas se den naturliga gudfruktigheten hos vårt folk bevarad, utan att denna brist avhjälpes.»

Friherre Steffan Creutz yttrade: »En av motionärerna, kyrkoherde Vennerström, har föreslagit, att pris måtte utsättas för läroböcker, som skola ersätta katekesen. Jag för min del anser, att vi hava en lärobok, som är prisbelönt förut, nämligen den heliga skrift, och tror, att det skulle vara mest gagneligt, om man allra först satte den i barnens hand. Ingen katekes, vare sig den s. k. lång-katekesen eller någon annan, skulle jag då anse av behovet påkallad. Dessa katekeser äro nämligen, efter mitt förmenande, högst skadliga. Nya testamentets skrift är nämligen i allmänhet så enkel och lättfattlig, att någon enklare icke kan av någon författare uppsättas, om ock de största pris utfästas för sammanfattandet därav.»

Frågans behandling av ständerna gav anledning till cirkulärbrevet den 12 maj 1865 angående den kateketiska undervisningen. I detta brev meddelas till prästerskapets kännedom rikets ständers åsikt, att Luthers lilla katekes skall utgöra grunden för undervisningen och läras utantill och att förklaringen över Luthers lilla katekes bör begagnas som handledning vid undervisningen, varjämte uttalande göres mot »en själös eller för långt driven utanläsning». Detta cirkulär är ännu gällande, ehuru de flesta skolmyndigheter bortglömt åtminstone att tillämpa detsamma.

Efter långvariga strider i riksdag och kyrkomöte blev äntligen den Lindblomska katekesförklaringen år 1878 avskaffad genom ett kungl. cirkulär, sedan den varit gällande i 63 år. Äfven den s. k. nya katekesutvecklingen blev från början utsatt för skarp kritik både med avseende på innehåll och form, men ehuru numera knappast någon på allvar försvarar densamma, är den ännu föreskriven och användes som lärobok i kristendom.

Vid sidan av katekesen har emellertid så småningom kommit att användas utdrag ur bibeln, sammanförda till en »biblisk historia». Någon särskild sådan lärobok har emellertid icke föreskrivits, utan hava skolråden vid valet av lärobok i biblisk historia haft fria händer.

Den kritik, som riktats mot kristendomsundervisningen, har mest vänt sig mot katekesen och framkommit huvudsakligen från tvenne håll, nämligen dels från deras sida, som haft en från denna boks lärosatser avvikande religiös uppfattning, och dels från lärarna, som ansett boken ur pedagogisk synpunkt olämplig.

På det förstnämnda hållet har man ansett, att katekesundervisningen kränkte de föräldrars samvetsfrihet, som icke hade samma åskådning som svenska kyrkan. Men i allmänhet synes var och en ha varit nöjd, blott ändring vidtoges i den punkt, vari han själv och hans meningsfränder hade en från kyrkan avvikande mening. Typiskt för dessa reformyrkanden är herr Byströms motion vid 1903 års riksdag, i vilken motionären, som var baptist, föreslog, att fjärde och femte huvudstyckena skulle utgå ur kristendomsundervisningen i folkskolan. Vid samma riksdag uttalade emellertid en annan motionär, som tillhörde den Waldenströmska riktningen, att andra artikeln likaväl vore i behov av omredigering.

I anledning av dessa båda motioner framkom herr Berg i Stockholm med yrkande, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes utfärda sådana föreskrifter rörande kristendomsundervisningen i folkskolorna, att denna undervisning i högre grad än hittills varit fallet måtte bliva avpassad efter barnens mottaglighet och behov. På förslag av sitt första tillfälliga utskott beslöt andra kammaren uttala sig för att skolrådet må äga medgiva föräldrar, som omfatta annan kristen lärouppfattning än den evangeliskt-lutherska och själva draga försorg om sina barns undervisning i den kristna tros- och sedeläran, rätt att för sina barn erhålla befrielse från folkskolans undervisning i katekes, samt att Kungl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder för att

den nu gällande katekesutvecklingen ersattes såsom lärobok i folkskolan med en ny, efter barnålderns mottaglighet och behov avpassad handledning i den kristna tros- och sedeläran. Första kammaren tillstyrkte endast senare delen av förslaget, och andra kammaren biträdde detta beslut.

Vid 1911 års riksdag väcktes en motion av herr Kjellberg, i vilken han föreslog, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, under vilka förhållanden religionskunskap må införas såsom ett för samtliga lärjungar obligatoriskt läroämne vid folkskolorna och allmänna läroverken samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill en sådan utredning kunde föranleda.

I den här föreliggande motionen anvisas en annan utväg för frågans lösning. Motionären vill grunda kristendomsundervisningen helt och hållet på bibeln utan användande av dogmatiska utläggningar i form av läro- eller läxböcker. Härigenom vill motionären först och främst vinna en för barnasinnets tilltalande och mera fattbar kristendomsundervisning. Lektionerna i detta ämne skulle göras till »rena uppbyggelse-timmar», som lärjungarna skulle gå till med verklig glädje. Motionären avser tydligen, att undervisningen skulle läggas så, att den framför allt påverkade barnens känslö- och viljeliv, ett önskemål, som länge framhållits från vännerna av en förbättrad religionsundervisning. Men det synes utskottet, som hade motionären alltför starkt betonat denna sida av den religiösa uppfostran och förbisett, att ett varaktigt resultat av densamma icke vinnes, utan att lärjungarna därjämte få inhämta verklig kunskap i ämnet. Detta mål uppnås emellertid, efter vad erfarenheten visar, ingalunda genom den nu förekommande dogmatiska undervisningen. Klagomålen över ungdomens okunnighet i kristendomens huvudstycken är mycket allmän i synnerhet från konfirmationsskolans lärare. Och dessa klagomål gälla visst icke allenast den nutida folkskolans kristendomsundervisning, utan samma anmärkningar hava förekommit ända sedan folkskolans tillkomst.

Anledningen till att behållningen av den dogmatiska undervisningen blir så ringa, är tydligen den, att de lärosatser som inpluggas, icke kunna till sitt innehåll av barnen uppfattas. De innöta orden i minnet, men saken blir dem främmande, och när så orden förflyktigas, är också själva innehållet borta ur deras tankevärld.

Professor Hammer omnämner i sitt utlåtande i anledning av folk-

undervisningskommitténs förslag en undersökning beträffande ett 10-tal 16-åringar, vilka genomgått en fullständig folkskolekurs och nattvards-skola. Icke en enda kunde säga, vad vart och ett av katekesens fem huvudstycken handlade om, och ändå voro dessa 16-åringar valda bland de mest begåvade. Vidare yttrar professor Hammer:

»Men huru skulle det också kunna bli tal om kunskapsresultat i fråga om en lärobok, varav större delen alltifrån början varit oförstådd och återstoden gjorts oförstådd genom ett ovist metodiskt behandlings-sätt. Huru behandlas eller rättare sagt misshandlas icke vid katekesunder- visningen t. ex. Herrens bön! Den blir, kan man säga, bokstavligen söndermulad till atomer. Lilla katekesen inleder processen med sina stän- diga »vad är det» och »huru sker det», utvecklingen fullföljer den genom sina många förklaringar till Luthers förklaring, och läraren rågar slutligen måttet genom de egna försöken att förklara förklaringarna till förklaringen. Huru ser det måne ut i de arma barnahjärnorna efter all denna för- klaring — och huru ser bönen själv ut? I sanning, man vore frestad likna katekesundervisningen vid en kvarn, som inför barnen mal sönder och samman de heliga sanningarna till ett stoft, som skingras för all världens vindar.»

Så långt ifrån att endast den dogmatiska undervisningen förmår bibringa barnen en verklig kunskap, vinnes detta mål bättre och säk- rare genom en rent historisk framställning, i vilken religiöst och etiskt upphöjda personligheter från olika tider få i sina ord och gärningar träda fram för de unga. Jesu böner, tal, liknelser och handlingar äro sådana, att man gott kan låta dem själva tala till barnen, utan vid- lyftigt sönderplockande eller långa utläggningar.

Härmed är naturligtvis icke sagt, att barnen skola lämnas utan kännedom om grundragen i kyrkans trosbekännelse. Men denna kun- skap får icke inpräntas på sådant sätt, att barnen måste göra denna bekännelse till sin egen eller råka i samvetsnöd, emedan de icke lyckas detta, utan bekännelseskrifterna måste insättas i sitt historiska samman- hang och framställas såsom uttryck för den religiösa uppfattningen hos dem, som antagit dessa skrifter.

Vad speciellt Luthers lilla katekes beträffar, så finnas ju textorden till denna i bibeln och äro intagna i den av folkundervisningskommittén föreslagna textboken, undantagandes den apostoliska bekännelsen. Denna torde då bära läsas i sammanhang med den första kristna kyrkans historia och som sammanfattning av den religiösa uppfattningen på den

tiden. Likaledes kan Luthers lilla katekes i övrigt i korta drag genomgå vid redogörelsen för Luthers liv och verksamhet. Något innötande av denna läroboks långa förklaringar bör naturligtvis icke förekomma.

Utskottet anser det dessutom i hög grad önskvärt, icke minst för uppfattande av kristendomen »i anda och sanning», att enkla drag ur andra religioners historia meddelas i den mån och till det omfång, som barnens fattningsförmåga och folkskolans strängt begränsade tid medgiva. Huruvida denna religionshistoriska undervisning, ävensom ovan nämnda kyrkohistoriska, bör meddelas i en särskild kurs, under de för kristendom anslagna timmarna eller i samband med den världsliga historien anser utskottet, att riksdagen icke bör yttra sig om. Ej heller vill utskottet göra något uttalande om användningen av den tid, som kan bliva övrig, då den egentliga katekesläsningen slopas.

Utskottet håller före, att den plan för kristendomsundervisningen, som här ovan ur rent pedagogiska synpunkter skisserats, är den, som tillika bäst överensstämmer med de berättigade kraven på samvetsfrihet. När motionären talar om samvetsfrihet, kan han därmed icke förstå föräldrarnas frihet att överföra på sina barn samma uppfattning, som de själva hysa. Någon rätt till det senare ha föräldrarna lika litet som läraren. Ingen »må någons samvete tvinga eller tvinga låta». Det är varken föräldrarnas eller lärarnas rätt, det här i första rummet gäller, utan barnens. Och den hävdas endast därigenom, att barnen bibringas en sådan efter deras andliga utveckling lämpad undervisning i religiösa ting, som utgör förutsättningen för att de, när de nått tillräcklig mognad, skola kunna själva bilda sig en världsåskådning.

Den här föreslagna kristendomsundervisningen ställer naturligtvis stora anspråk på lärarens kunskaper och förmåga att ur det rika materialet utvälja, vad som bäst passar för barnen, men den inbjuder icke som katekesläsningen till att i skolan ingå på religiösa tvistefrågor. Det kan naturligtvis icke undvikas, att lärarens framställning i någon mån färgas av egna åsikter i religiösa frågor, men om undervisningen präglas av respekt för andras övertygelse och pietet inför gångna tiders religiösa uppfattning, behöver detta icke föranleda någon kränkning av samvetsfriheten.

Det har ifrågasatts, huruvida det vore lämpligt, att riksdagen avlåter den av motionären påyrkade skrivelsen till Kungl. Maj:t, då frågan om kristendomsundervisningens reformerande redan är föremål för utredning inom folkskoleöverstyrelsen i samband med folkundervisningskommit-

téns förslag. Utskottet kan emellertid icke anse, att den lösning av frågan, som i denna kommittés förslag innefattas, är tillfyllest. Att uppskjuta katekesläsningen till tredje och fjärde årsklasserna kan lätt för-
anleda lärare, som äro måna om att barnen »skola reda sig bra i natt-
vardsskolan», att starkt forcera denna läsning under de två sista skolåren,
och en bestämmelse, att katekesläsningen skall inskränkas till lilla
katekesen, kommer nog att efterlevas lika litet som 1865 års kungliga
cirkulär. För övrigt äro starka krafter i rörelse för att förmå över-
styrelsen och Kungl. Maj:t att bibehålla katekesen i skolans alla klasser
och till förfång för andra ämnen utsträcka tiden för denna undervisning
utöver vad kommittén föreslagit. Det är väl behöfligt, att riksdagen
ger till känna, att det icke är i den riktningen, utvecklingen bör gå.

På grund av vad sålunda blivit anfört får utskottet i anledning av
herr *Sternes* förevarande motion föreslå,

att andra kammaren för sin del beslutar, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att den nya normalplanen för folkskolor må erhålla sådan avfattning, att undervisningen i kristendom kommer att grundas huvudsakligen på bibeln eller i särskilda läseböcker sammanförda bibeltexter utan användande av dogmatiska läro- eller läxböcker.
